

Les ideeën bij thema 1

Hoe zou het zijn als kinderen zelf mochten kiezen wat ze wel en niet mogen doen?

ELKAAR OVERTUIGEN Je wil samen met je vriend of vriendin zónder je ouders op vakantie. Verzin zelf waarheen. Natuurlijk weet je dat je ouders dat nooit goed zullen vinden, ze vinden je immers nog veel te jong! Tóch probeer je het.

Oefen: 2 aan 2.

De ene speelt het kind dat met dit idee rondloopt. Probeer met goede argumenten te komen en presenteer jouw idee overtuigend.

De ander speelt de vader of moeder die bezwaren heeft tegen dit plan. Je bent er in principe op tegen, maar als het kind heel overtuigend is, mag je je over laten halen. Zijn de bezwaren redelijk of onredelijk?

Rondvraag: wie van de kinderen heeft haar vader of moeder tóch weten te overtuigen? Hoe kwam het dat je overtuigd was? (vraag aan kind dat ouder speelt) Wat deed je om te overtuigen? (vraag aan kind dat kind speelt) Laat zien aan de klas en spreek kort na.

Hierna wisselen de duo's van rol.

VRAAG AAN DE KLAS: Stel dat jij het voor het zeggen zou hebben (en dus niet je ouders of de leerkracht). Wat zou jij dan doen (of juist laten)?

5 kinderen worden uitgekozen, zij gaan voor in de klas op een stoel zitten. Ieder van hen krijgt een van onderstaande antwoorden toegewezen. (schrijf deze antwoorden elk op een kaartje)

Antwoorden:

- Dat doe je niet, dat is gevaarlijk!
- Wat zullen de mensen wel niet denken? Dat hóórt niet!
- Als je dat maar laat! Je weet hoe ongezond dat is!
- Daar ben je nog veel te jong voor! Dat is alleen voor grote mensen!
- HOU JE MOND!

Om de beurt mogen kinderen in de klas een zin uitspreken naar een van de 5 kinderen. Elke zin begint met "Ik wil..."

Iemand anders uit de klas wijst het kind aan dat volgens hem of haar het gevreesde antwoord geeft. Deze spreekt het hardop uit.

Voorbeeld:

"Ik wil nóóit meer warm eten, alleen nog maar chocola. En als toetje een bak vol spekkies".

Leerkracht wijst een kind aan dat naar het verwachte antwoord van volwassenen loopt en deze aantikt. Het kind dat wordt aangetikt zegt dan bijvoorbeeld: (met de juiste intonatie) "Als je dat maar laat! Je weet hoe ongezond dat is!"

DOORGEEFVERHAAL: Wát als een kind toch een eigen keuze maakt en iets doet wat volwassenen niet verantwoord vinden?

Kinderen zitten in een kring.

Spreek duidelijk af: we zijn met z'n allen één en dezelfde persoon in het verhaal. Het verhaal wordt in de IK-vorm verteld. Met de klok mee vertelt iedereen om beurten een stukje van het verhaal. Wanneer de leerkracht in de handen klapt gaat het naadloos over op degene die er naast zit. Optie: De leraar kan ook degene aanwijzen die het over moet nemen. Dat dwingt de hele groep goed te luisteren, want je weet nooit wanneer jij aan de beurt bent.

De hele kring komt zo aan de beurt. Let op: alles kan in dit verhaal.

Leerkracht begint:

"Iedereen in mijn klas heeft een huisdier", zei ik vanmorgen tegen mijn moeder, "alleen ik niet". Mijn moeder zuchtte diep. "Eet je bord nu maar leeg, je moet zo naar school". Al jaren wil ik een huisdier, het liefst een hond maar een hamster is ook goed. Mijn moeder houdt niet van huisdieren. En 's ochtends moet je al helemaal niet met dit soort vragen bij haar aankomen. Bekijk het maar, dacht ik en zonder nog iets tegen haar te zeggen stapte ik de voordeur uit.

Halverwege school stopte ik. Nee, dacht ik, vandaag ga ik niet naar school. Vandaag ga ik een dier vinden... "

NAGESPREK: Noem een paar grenzen (regels) waarbinnen jij moet leven. Wat mag er wél en wat niet? Begrijp je waarom die beperkingen er zijn? Of zou je je kunnen voorstellen dat alles mag? En zou het leuk zijn als alles zou mogen?

Grenzen:

- Tijd (naar bed - computer - naar school - etc.)
- Letterlijke grenzen: waar mag je buitenshuis komen en waar niet?
- Afspraken (met ouders, broertjes en zusjes, leerkrachten, etc.)
- Gedragsregels
- Misschien komt de klas nog met andere grenzen...

Les ideeën bij thema 2

Wat IS geloof eigenlijk?

INTRODUCTIE VAN HET ONDERWERP

Waar geloof je in? In God? In jezelf? In dat er leven is op Mars? Of...?

VRAGEN

- Is geloven hetzelfde als zeker weten?
- Moet je eerst bewijs hebben voordat je in iets gelooft? (eerst zien dan geloven) En als je bewijs hebt, noem je het dan nog geloven?
- Is geloven hetzelfde als een mening hebben?

ONDERSCHEID MAKEN

Bevestig op de muur 4 grote vellen papier. Schrijf op elk vel een van de volgende zinnen:

- Ik geloof dat...
- Ik denk dat...
- Ik vind dat...
- Ik weet zeker dat...

Deel in de klas post-it velletjes uit en laat iedereen zoveel mogelijk voorbeelden opschrijven en bij de (voor hem of haar) juiste zin plakken.

Bekijk met de klas wat de opbrengst is: waar zijn er veel en waar weinig geplakt? Wat valt op? Zijn er post-it's die jij zelf ergens anders zou plakken? Waar hoort hij volgens jou?

Voorbeeld: iemand heeft de zin: Ik geloof dat... *Feijenoord kampioen wordt!* Hoort dit bij de zin: ik geloof, ik vind, ik denk of ik weet het zeker?

SCHRIJVEN

Schrijf een gedicht over waar je in gelooft of over iets dat voor jou heel belangrijk is.

Als je als docent er meer kader wilt geven, zou je er bijvoorbeeld nog een elfje van kunnen maken. Dus elf woorden, vijf zinnen:

Één

Twee, twee

Drie, drie, drie

Vier, vier, vier, vier

één

Les ideeën bij thema 3

Waarover moeten jouw vrienden hetzelfde denken als jij?

Nodig: Een ruim en leeg lokaal en een rol wit tape

Plak de tape dwars over de vloer van het lokaal zodat er twee gelijke vlakken ontstaan. In het ene vlak plak je de letters EENS in het andere ONEENS

DILEMMA'S

Je legt de klas een aantal stellingen voor. Iedereen gaat zo snel mogelijk op een van de twee vlakken staan waarmee ze aangeven het eens of juist oneens te zijn met de stelling. Om er in te komen beginnen we gemakkelijk, waarna de dilemma's steeds ingewikkelder worden.

Voorbeelden:

- Blauw is de mooiste kleur.
- Jongens horen niet op ballet
- Iedereen mag vinden wat ie wil
- Als je in God gelooft ben je een beter mens
- Etc.

Vraag af en toe naar de reden om juist voor eens of oneens te kiezen. Als andere kinderen door het horen van de reden van gedachte veranderen, mogen ze naar het andere vak lopen. Als er kinderen twijfelen kan je hen vragen om op de lijn te blijven staan. Bij zowel de eens- als oneensgroep nodig je iemand uit om de twijfelaar te overtuigen om in hun kamp te komen.

NAGESPREK

- Waarover vind je dat jouw vriend(in) hetzelfde moet denken?
- Wie kan er een voorbeeld geven van een moment waarop hij anders over iets dacht dat zijn vriend? Betekende dat het einde van de vriendschap?
- Wat zijn belangrijke dingen in een vriendschap waar je het met elkaar over eens moet zijn?
- Waarin mag je met elkaar van mening verschillen?

Les ideeën bij thema 4

Wat bepaalt hoe jouw leven er uit gaat zien?

INTRODUCTIE VAN HET ONDERWERP:

Zoek met de klas naar dingen die bepalen hoe je leven eruitziet. Eerst mogen leerlingen een 'zelfportret' maken in woorden (en evt schatjes) over wat volgens hen hun leven nu bepaalt. Vragen die ze daarvoor kunnen beantwoorden zijn bijvoorbeeld:

- In welke straat of buurt woon je?
- Jongen of meisje?
- Wordt er thuis veel TV gekeken?
- Ben je gezond?
- Staat er een boekenkast in de kamer?
- Ben je een doorzetter?
- Heb je broertjes of zusjes?
- Ben je goed in rekenen?
- Heb je een eigen kamer?
- Wat is je grootste hobby?
- Etc.

Kinderen mogen dit rijtje zelf aanvullen met iets wat ze nog missen op hun vel.

Laat de kinderen hierna in groepjes ontdekken of hun leven bepaalt wordt door dezelfde dingen en erna wat eigenlijk de verschillen zijn. Bespreek klassikaal de uitkomsten.

LEVENSVERHAAL

Laat de klas zoveel mogelijk 'omstandigheden' die tijdens het introductiegesprek aan bod komen, opschrijven op kartonnen kaartjes. Deze worden verzameld in een doos. Ieder kind trekt nu 3 van deze kaartjes.

Bijvoorbeeld: *woon in een dure straat*
heb vaak oorontsteking
heb aanleg voor rekenen

Met deze 3 ingrediënten maken de kinderen een levensverhaal voor een denkbeeldig persoon: Geef hem of haar een naam. Hoe verloopt zijn/haar leven van begin tot einde? Dus school, studie, beroep, relatie, komen er kinderen? Etc.

Deze levenslijnen kunnen zowel worden uitgeschreven als ook in groepjes aan elkaar verteld.

OUDE MENSEN KIJKEN TERUG OP HUN LEVEN. (bij voorkeur in speellokaal)

Bewegingsopdracht: beweeg - in stilte - langzaam door de ruimte. Steeds langzamer tot je helemaal stil staat. Leerkracht benoemt een voor een de gewrichten en laat de kinderen ervaren hoe het is als daar géén of nauwelijks meer beweging in zit. Dus:

- Zet de knieën vast
- Geen beweging in de rug
- Ellebogen doen pijn
- Nek kan niet meer draaien
- Etc.

Isoleer de verstijving eerst per gewricht, daarna onderzoek je wat er aan beweging mogelijk blijft als je alle gewrichten tegelijkertijd laat verstijven.

De kinderen verzinnen een zeer belangrijk moment uit het leven van 'hun' bejaarde. Dat kan een hoogtepunt maar ook een dieptepunt zijn. Laat de kinderen een voor een dat verhaal vertellen. Let op dat zowel de bewegingen als de stem 'oud' zijn. De kinderen aan de kant kunnen de bejaarde na afloop van het verhaal ook interviewen. Uiteraard blijven de geïnterviewden in hun rol.

Je kunt na ieder optreden met het publiek bespreken of het verhaal ook historisch juist was. Waren er bijvoorbeeld al computers toen hij/zijn nog jong was?

NAGESPREK

- Heb je een duidelijk beeld van hoe jouw leven er uit gaat zien?
- Is er in jouw leven een voorbeeld van hoe je zou willen leven?
- Kijk je uit naar de toekomst? Of vind je opgroeien soms ook spannend of eng?